

→ Het werk van Danaë Moons is oorspronkelijk, overtuigend en krachtig. FOTO KLEMENILOVAR

Evolutionaire proef

BODY BETRAYS ITSELF

DANAË MOONS

Waar Nieuw Dakota, Ms van Riemsdijkweg 41b

Te zien t/m 15/1

★★★★☆

In januari is het twee jaar geleden dat Danaë Moons verdween in de jungle van Indonesië. Ze zat op een boot die omsloeg. Haar lichaam is nooit teruggevonden. Moons bereidde op dat moment haar eerste solotentoonstelling voor, die in Nieuw Dakota zou zijn. Die tentoonstelling is nu alsnog gerealiseerd.

Het beeld dat opdoemt uit *Body betrays itself* is dat van een kunstenaar die ondanks haar jonge leeftijd – ze was net dertig op het moment van het ongeluk – al een complete en coherente wereld heeft gecreëerd, met een volstrekt eigen stijl en thematiek. De natuur speelt daarin een belangrijke rol; dat was ook de reden waarom ze op Kalimantan was. Maar meer dan flora en fauna gaat het bij Moons om afgeleiden daarvan, of beter gezegd: mutaties. Moons ziet de natuur als iets van onszelf, een hoger streven zelfs, maar tegelijkertijd als een bedreiging. De scheidslijn tussen natuur en cultuur is niet altijd goed te ontwaren en soms ontbreekt hij.

De wandsculpturen in de vorm van steenbrokken illustreren dit. Onregelmatig en zwart glimmend doen ze denken aan kolen, maar ze lijken ook op kosmische dobbelstenen die door de goden zijn geworpen in een universum waar de zwaartekracht net een kwartslag is gekanteld. Als contrapunt draait in de andere zaal een driedelige video waarin mijnwerkers de huid van de aarde opentrekken en brokken steenkool worden vermalen in machines.

Het doffe gebonk functioneert als soundtrack voor de hele tentoonstelling. Hij kleurt onherroepelijk de blik waarmee je naar de sculpturen kijkt die de hoofdmoot vormen. Het zijn kruis-

Ringen, pikhouwelen en pistolen zijn vergroeid met takken en bungelen vrij in de ruimte

bestuivingen tussen dingen en wezens, gemaakt van leer en hout, antraciet van kleur. Ringen, pikhouwelen en pistolen zijn vergroeid met takken en bungelen vrij in de ruimte als ingewanden uit slachtvee. Auke de Vries meets Silvia B.

Moons tekeningen brengen de film *The fly* in gedachte, waarin Jeff Goldblum per ongeluk wordt gekruist met een vlieg en langzaam verandert in een monster: half wetenschapper, half insect. Gedetailleerd en precies leggen ze een evolutionair experiment vast dat ergens gruwelijk is misgegaan. Organen hebben pootjes gekregen, zijn geënt op een balk die spieren ontwikkelde en zich met een ketting verbindt aan een gehoornde slak.

In de paar jaar na haar afstuderen aan de Rietveld Academie heeft de extreem productieve Moons een indrukwekkende hoeveelheid werk gemaakt, en dan ook nog in al die verschillende media. Het is oorspronkelijk, overtuigend en krachtig. Goed dat het nu alsnog getoond wordt, zodat het kan worden opgepikt en verder kan leven in het tentoonstellingscircuit – want dat verdient het.

Onvermijdelijk dringt zich de vraag op wat we allemaal nog meer voorgeschoteld hadden gekregen als Moons niet op die boot had gezeten. **Edo Dijksterhuis**

Ruimte in jute, stro, kranten

VOORRAAD

KLAAS KLOOSTERBOER

Waar Galerie Van Gelder,

Gerard Doustraat 128A

Te zien t/m 8/1

★★★★☆

Eigenlijk is Klaas Kloosterboer (1959) een echte schilder. Zijn werk komt ook altijd voort uit de modernistische traditie van de schilderkunst. Beeldmiddelen staan min of meer op zichzelf, schilderen is een onderzoek naar de werking van kleur, naar de eigenaardigheden van het platte vlak en welke variaties je daarin kunt aanbrenge. Maar bij Kloosterboer kan een geschilderd doek ook als ruimtelijk object fungeren. Hij knipt er gaten in, frommelt een schilderij tot een prop, van alles is mogelijk.

Kloosterboer maakt schilderijen van een paar vierkante centimeter, maar een paar jaar geleden deinsde hij er ook niet voor terug om een enorme installatie in de Onderzeebootloods in de Rotterdamse haven te maken, een gigantische ruimte waar de meeste kunstenaars het Spaans benauwd van zouden krijgen.

In zijn nieuwe tentoonstelling heeft hij de ruimte van Galerie Van Gelder ook naar zijn hand gezet. Hij maakte een soort vierkante opstelling met vierkante schilderijen die weer in vierkanten zijn opgedeeld. De schilderijen zijn gemaakt van jute en er zijn een soort zakken van hetzelfde materiaal aan bevestigd waarin stro is gestopt. In tegenstelling tot hooi, dat als veevoer wordt gebruikt, is stro eigenlijk een afvalproduct. Paarden kunnen er lekker op liggen, maar verder kun je er niet zoveel mee.

Daarmee treedt hij in de voetsporen van de kunstenaars van arte povera uit het eind van de jaren zestig, die waardeloze materialen tot kunst propageerden. Een andere serie werken bij Van Gelder doet ook vermoeden dat het autonome kunstbegrip van Kloosterboer een beetje op de tocht staat. Hij nam een aantal kranten met nieuws over de Amerikaanse verkiezingen en beschilderde delen daarvan met zwarte verf. In barre tijden komt de boze buitenwereld ineens het werk van Kloosterboer binnen en tegelijk dekt hij deze af met een ondoordringbare laag zwart.

Kees Keljor